

АНАЛІЗУЮ ЗВУКОВИЙ СКЛАД СЛОВА

1. 1. Прочитай речення.

1. В далечинь холодну без жалю за літом синьоока осінь їде навмання (Володимир Сосюра). 2. Із туману вийшов красень — золоточубий вересень (Михайло Стельмах).

2. Випиши 2–3 слова зі знаком м'якшення. Побудуй їхні звукові схеми.

2. 1. Перестав рядки так, щоб прочитати вірш Наталі Забіли. Постав у клітинках цифри — номери рядків.

Осінь в гай по ній пішла. в сонця вимінять тепла.

Мов мережка, в лузі стежка. За калинові сережки

2. Випиши з вірша слова з буквою я. Побудуй їхні звукові схеми.

3. 1. Склади зі слів пораду і запиши її. Поясни, як ти її розумієш.

Про, піклуйся, **землю** — золотим, **милуйся**, зерном.

2. Побудуй звукові схеми виділених слів.

АНАЛІЗУЮ ЗВУКО-БУКВЕНИЙ СКЛАД СЛОВА

4. 1. **Відгадай** загадку, скориставшись підказкою.

Палички і закарлючки,
на папері пише ручка.
Щоб їх правильно писати,
треба всі запам'ятати.

и в куб

и р е ті л

Підказка! Перестав букви у словах на малюнку так, щоб прочитати слова-відгадки.

2. **Запиши** слова *букви* і *літери*. **Підкресли** у них букви, які позначають голосні звуки.

5. 1. **Запиши** слова за зразком.

Зразок. *Україна — українець, українка.*

Чехія — _____

Італія — _____

Японія — _____

Польща — _____

2. **Полічи** і **запиши** кількість звуків і букв у виділених словах.

6. 1. **Прочитай.** **Дай** письмову відповідь на поставлене в тексті запитання.

Дмитрик сказав, що він знає слово, яке має сім однакових літер. Сергійко сказав, що може назвати слово, у якому сорок однакових букв. Іванко похвалився, що знає найдивовижніше слово, яке має аж сто однакових літер. Що це за слова?

2. **Підкресли** в записаних словах букви, які позначають приголосні звуки. **Полічи** і **запиши** кількість звуків і букв у слові, яке сказав Дмитрик.

ЕКСПЕРИМЕНТУЮ ЗІ СЛОВАМИ

7. 1. **Додай** до кожного слова один звук на початку або в кінці так, щоб утворилося інше слово. **Прочитай** слова вголос.

Коло, лин, перо, рука, трава, коса.

2. **Запиши** слова за зразком: *коло — колос*. У кожній парі слів **підкресли** букву, якою вони різняться.

8. 1. **Відгадай** слова — назви предметів. **Установи** відповідність за допомогою стрілок.

З *с* — сапаю,

лапка

з *ш* — вдягаю,

папка

з *л* — стрибаю,

шапка

з *п* — ховаю.

сапка

2. **Склади і запиши** речення з виділеним словом.

9. 1. **Назві** слова, які відповідають поданим значенням, за зразком. За потреби **користуйся** словами з довідки.

Праця, діяльність — механічна людина; фізичні вправи для зміцнення організму — місце для стоянки кораблів; комаха — розділовий знак; приготовлені для їди продукти харчування — рослина із зеленими м'якими пагінцями.

Зразок. *Праця, діяльність — механічна людина. Робота — робот.*

Слова для довідки: робота, страва, спорт, рóбот, кома, порт, комар, трава.

2. **Усно склади** сполучення слів з однією парою слів (на вибір).

УРОК РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ 1

КОРИСТУЙСЯ СЛОВАМИ ВВІЧЛИВОСТІ

1. **Добери і запиши** до слова *Ввічливість* близькі за значенням слова. За потреби **звертайся** до словничка «Слово про слово» (с. 6).

-----

2. **Прочитай** висловлювання про ввічливість у спілкуванні, доповнюючи його словами з довідки. **Запиши** ці слова.
Ніщо не дається людині так _____ і не цінується так _____, як ввічливість.

Слова для довідки: дорого, уважно, дешево, чемно.

3. 1. **Утвори** від поданих слів за зразком сполучення слів і **запиши** їх.
Зразок. *Ввічливість* — *ввічливі слова*.

Чемність — _____ слова. Щирість — _____ слова.

2. **З'ясуй** значення слів за словничком «Слово про слово» (с. 6).

4. **Перестав** рядки так, щоб прочитати вірш. **Постав** у клітинках цифри — номери рядків. **Вивчи вірш** напам'ять. **Запиши** перші два рядки складеного вірша.

Слова ці всім відомі,

є чарівні слова.

бо сила в них жива.

У нашій рідній мові

-----

5. **Прочитай** вірш. **Підкресли** слова ввічливості.

До всіх сердець, як до дверей, є ключики малі.

Їх кожен легко підбере, якщо йому не лень.

Ти, друже, мушиш знати їх, запам'ятать неважко:

маленькі ключики твої — «Спасибі» і «Будь ласка».

6. **Розкажи** своєму другу (своїй подрузі) про «маленькі ключики», які допомагають тобі ввічливо спілкуватися. Свою розповідь **починай** словами: «*Під час спілкування я користуюся такими словами...*».

7. **Прочитай** пораду Надії Красоткіної. **Упиши** пропущені слова. За потреби **користуйся** словами з довідки.

Ось ці _____, _____ слова ви пам'ятайте, діти.

Від них і радість ожива, в очах промінчик світить.

Від цих _____, _____ слів тепліше людям жити.

Якщо ти їх ще не говориш, то треба говорити!

Слова для довідки: чарівних, прості, добрих, живі.

8. **Візьми** участь у діалозі «Які слова ввічливості ми вживаємо?».

— Які слова ввічливості ти вживаєш, коли...

— Я вживаю...

— А які ввічливі слова використовуєш ти, коли...

— Я використовую...

9. **Перестав** слова так, щоб **скласти** прислів'я і приказки. **Запиши**. **Поясни**, що вони означають. **Використовуй** їх у спілкуванні.

1. Слово, приємне, чемне, кожному.

2. Лагідне, до, ключ, серця, слово —.

3. Від, світ, щирого, радіє, слова.

10. **Прочитай**. **Закресли** ті сполучення слів, які звучать неправильно. **Уживай** у мовленні тільки правильні сполучення слів.

Дякую тебе, дякую тобі, прошу пробачення, вибачаюсь, перепрошую, вибач мене, вибач мені.

- 11. Пригадай**, як ввічливо звертатися до людей. **Дай** письмову відповідь на запитання: «Як звучить у рідній мові найдорожче слово *мама?*». **Доповни** віршовані рядки, використовуючи слова з довідки. Найдорожче в світі слово так звучить у рідній мові:

мамо, _____, _____, _____,
мамо, _____, _____.

Слова для довідки: мамочко, мамусю, матінко, матусю.

- 12. Склади і запиши** три речення. У першому реченні **використай** ввічливі слова прохання, у другому — ввічливі слова подяки, а в третьому — ввічливі слова вибачення.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Порада! Висловлюй ніжне «*будь ласка*» матері й татові, вдячне «*спасибі*» — бабусі й дідусяві, ввічливе «*вибачте*» — друзям.

Слово про слово

Ввічливий, вихований, гречний, чемний — той, хто дотримується правил культури спілкування і культури поведінки.

Доброзичливий — той, хто бажає людям добра.

Уважний — той, хто виявляє увагу і повагу до інших.

Щірий — той, хто завжди чистосердечно виражає свої думки і почуття.

2

ДЗВІНКИ ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ В КІНЦІ СЛОВА І СКЛАДУ

ПРАВИЛЬНО ВИМОВЛЯЮ І ПИШУ СЛОВА ІЗ ДЗВІНКИМИ ПРИГОЛОСНИМИ ЗВУКАМИ В КІНЦІ СЛОВА І СКЛАДУ

10. 1. Прочитай і відгадай загадку. Чітко **вимовляй** дзвінкий приголосний звук у кінці слова.

Жовтобокий карапуз

що аж боки розпирає.

йшов городом та й загруз.

Через те й загруз

Бо насіння стільки має,

_____.

2. Випиши слова, які закінчуються на дзвінкий приголосний звук.

11. 1. Допиши слова за зразком. **Прочитай** їх парами. Чітко **вимовляй** дзвінкі приголосні у другому слові кожної пари.

Зразок. Краби — краб

Садок — садки

Народи — _____

Дубок — _____

Скарбі — _____

Гудок — _____

Гаражі — _____

Візок — _____

2. Склади і запиши речення з однією парою слів (на вибір).

12. 1. Прочитай і відгадай. Назві слова-відгадки. Чітко **вимовляй** дзвінкий приголосний звук у кінці складу.

Букву з поставим між складами —

С поставим — матимемо з вами

буде любий нам народний твір.

металевий головний убір.

2. Усно склади речення з відгаданими словами.

НАВЧАЮСЯ ВИМОВЛЯТИ І ПИСАТИ СЛОВА З АПОСТРОФОМ

13. 1. **Відгадай** загадки. **Назві** слова-відгадки.

1. Щоби правильно писати, треба всіх їх пам'ятати. 2. Крила в птаха не з пір'їн, а з паперу і новин. 3. Не їсть, не п'є, а ходить і б'є. 4. В'ється, плине річечка, як срібляста стрічечка. Починалась річка ця із малого ... 5. Поля скляні, а межі дерев'яні.

2. **Випиши** 2–3 слова з апострофом. **Поясни** написання цих слів.

Blank handwriting lines for writing answers to task 13.

14. 1. **Прочитай** речення. **Поясни** написання виділених слів.

1. **Солов?ї** селяться у парках, де **в?ють** свої гнізда і весело співають. 2. Ластівкі носять у дзьобах грудочки **м?якої** глини для гніздечка. 3. У гніздечку вивелись маленькі **ластів?ята**.

2. **Спиши** друге речення. **Побудуй** звукову схему слова *дзьоб*.

Blank handwriting lines for writing answers to task 14.

15. 1. **Прочитай** вірш Тамари Коломієць. Випиши з нього слова з апострофом. **Поясни** їхню вимову і написання.

В своїм селі, в своїм краю
люблю я співи **солов?їні**,
веселий гомін ручаю
і **руту-м?яту** при долині.

Л Ю Б Л Ю

[у]?[йу] [у]?[йу]

Blank handwriting lines for writing answers to task 15.

НАВЧАЮСЯ ПРАВИЛЬНО НАГОЛОШУВАТИ СЛОВА

16. 1. **Прочитай** вислів про наголос.

Наголос живе у слові. Правильне наголошування слів створює красу рідної мови (За *Іваном Вихованцем*).

2. **Спиши** друге речення. **Постав** наголос у словах.

17. 1. **Запиши** подані слова. Що вони означають? **Постав** наголос у словах.

Київ — Україна, Берлін — Німеччина, Лондон — Англія, Париж — Франція, Прага — Чехія.

2. **Підкресли** наголошені склади у словах.

18. 1. **Пригадай** назви днів тижня. **Запиши** їх, починаючи з понеділка.

2. **Постав** наголос у словах. **Підкресли** букви, які позначають наголошені голосні звуки. Усно **склади** речення про сьогоднішній день.

ЕКСПЕРИМЕНТУЮ З НАГОЛОСОМ У СЛОВАХ

19. 1. Поміркуй, як правильно прочитати виділені слова.

Пташка **сорока** — близько **сорока** учнів; льодяна **гірка** — **гірка** редька; **дорога** додому — **дорога** матуся.

2. Запиши сполучення слів. **Познач** наголос у виділених словах. **Підкресли** букви, які позначають наголошені голосні звуки.

20. 1. Прочитай слова. **Зміни** в кожному з них наголос так, щоб змінилося значення слова.

Води, гори, тепло.

2. Склади з поданих слів сполучення і **запиши** їх за зразком. **Підкресли** букви, що позначають наголошені голосні в цих словах.

Зразок. *Брати участь — рідні брати.*

21. 1. Прочитай. Спиши одну пару речень (на вибір).

1. На стрункій **березі** шелестить листя. На **березі** річки ростуть верби. 2. Косарі поставили в ряд свої **коси**. **Коси**, **косо**, поки роси!

2. Познач наголос у виділених словах. **Порівняй** їх і **поясни**, що вони означають.